СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рокъ VII. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 15-го Юнія 1899. | Число 24.

Календарь.

Юній		
15	Ч.	Лукиліяна. Клавдія
16	П.	Митрофана
17	С.	Дорофтея (пом. усопш.)
18	Н.	СОШ. СВ. ДУХА
19	П.	ПРЕСВ. ТРОЙЦЫ
20	В.	Өеодона, Єфрема
21	С.	Кирила, Өекли

Змѣстъ.

Справы „Союза" — Еще одно слово въ справѣ проектуваного тов. священниковъ. — Заявлене. — Плеканє здоровля. — Вѣсти въ Канады. — Новинки. — Посмертни вѣсти. — Смѣшне. — Заплатили за „Свободу". — Фейлєтонъ: Цѣкави и пожиточни вѣдомости про Америку и други части свѣта. — Стихи: Такъ оно буває. — Хвилеве покаянє. — Въ надѣѣ. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячѣ приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретаря пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р.Н. СОЮЗА"

Въ другôй половинѣ мѣсяця мая с. р. приступили до „Р. Н. Союза" слѣдуючѣ новѣ члены:

Glen Lyon, Pa.
Бр. св. АА. Петра и Павла.

	Число въ гол. книзѣ:
35. Ґарбера Данько	1361
36. Живицкій Андр.	1362
37. „ Панько	1362
38. Кроликôвскій А.	1263
39. Пишь Лука	1363
40. Кавець Павло	1364
41. „ Михаилъ	1364
42. Кеблешь Ант.	1365
43. Жеґестôвскій Ст.	1365
44. Гудакъ Василь	1366
45. Ватраликъ Сем.	1366
46. Фрицко Теод.	1367
47. Канторъ Антôнъ	1367
48. Бушокъ Йосифъ	1368
49. Феракъ Михаилъ	1368
50. Морякъ Василь	1369
51. Савка Микола	1369
Mayfield, Pa.	
52. Трембачь Стефанія	1370
53. Сеньо Петро	1370
54. Констанкевичъ С.	1371
Jersey City, N. J.	
55. Докля Антоній	523
56. Павчакъ Сильв.	1371
57. Келичава Павло	1372
58. „ Василь	1372
59. Даямба Кондр.	1373
Shamokin, Pa.	
60. Ставискій Иванъ	376
61. Ватраль Филим.	1373
62. Панчаръ Денисъ	1374
63. Феношь Иванъ	1374
64. Піґа Марія	1120
Jessup, Pa.	
65. Сенько Йосифъ	1375
66. Жереликъ Микола	1375
Troy, N. Y.	
67. Пастирчикъ Фил.	1376
Ansonia, Conn.	
68. Вислоцкій Осифъ	515
69. Капраль Юрій	1376
70. Кравчикъ Ґеронія	1377
71. Пласконь Прок.	1377
72. Кость Вікторія	1378
73. „ Христофоръ	1378
74. „ Марґарета	1379
75. „ Софія	1379
76. „ Сузанна	1380
77. Корѣнь Пилипъ	1380
St. Clair, Pa.	
78. Зґаничь Осифъ	1381
79. „ Марія	1381
Olyphant, Pa.	
80. Тейстякъ Елисав.	1382
81. Бекець Иванъ	1382
82. Мосцѣвскій Стеф.	1383

Въ червню б. р. приступили:

Lansford, Pa.	
83. Плюта Теодоръ	1267
Olyphant, Pa.	
84. Митрашинъ Иванъ	1383
85. Ворсукъ Иванъ	1384
Buffalo, N. Y.	
86. Юрчакъ Васько	1384
Shenandoah, Pa.	
87. Романчикъ Григ.	1002
88. Найдохъ Іоанъ	1003
89. Кутвора Андрей	1385
90. Ґамбаль Іоанъ	1385
91. Дутко Стефанъ	1386
Calumet, Pa.	
92. Єаницкій Атаназій	1386
93. Пироганичь Петро	1387

Ант. Бончевскій
секретарь.

Квитъ

на $600 словами шѣсть сотъ доларôвъ, котрѣ я, низше пôдписана, вôдобрала зъ касы „Р. Н. Союза" яко посмертне по моимъ мужови б. п. Кузмѣ Свала. За такъ скоре выплачене складаю сердечну подяку Выдѣлови „Р. Н. Союза" и желаю, щобы всѣ Русины належали до того товариства, бо тамъ знайдуть вдовы и сироты велику помôчь въ нещасныхъ выпадкахъ.

Антонія Свала

Olyphant, Pa. 5. юнія 1899

ПРИ СВѢДКАХЪ:
Семенъ Митренко,
Иванъ Свала,
Юрій Хилякъ.

Остереженє.

Довѣдалисьмо ся, що Иванъ Ставискій (молодшій) замешкалый давнѣйше въ Шамокінъ, а пôзнѣйше въ мѣсцевости Brady, or Johnston City (одна миля вôдъ Шамокінъ), волочить ся теперь по околицяхъ Пітсбургъ, Па., а именно по мѣсцевостяхъ Charleroi и Belle Vernon, Pa. та баламутить людей, закладаючи якісь братства православнѣ, та ще выступає противъ „Союза." Щобы тамошныхъ людей остеречи передъ тымъ чоловѣкомъ, щобы пôзнали, хто вôнъ є, подаємо о нѣмъ слѣдуюче: 1) Братство св. Михаила на Брейдѣ выбрало въ 1896 р. Ив. Ставиского за касієра, а коли въ касѣ находило ся 189 дол. забравъ вôнъ тѣ грошѣ и втѣкъ гдесь на Весты, позôставляючи свою жену та дѣти на провѣдѣнє Боже. Дальше 2) обôкравъ рускій шторъ въ Шамокінъ, Па., бо утѣкаючи не заплативъ за побраный товаръ 129 дол. 3) Обôкравъ власну жену и дѣти по померлôмъ мужу, бо взявъ вôдъ неи 300 дол., котрѣ она дôстала яко запомогу посмертну по нерпôмъ мужу и тѣ грошѣ вложивъ на будову дому, котрый невыплаченый, зôставъ на sheriff sale проданый, а жена анѣ цента не дôстала. — Такій то есть Ив. Ставискій. Крôмъ того є то чоловѣкъ досыть тупого розуму, а если знаходять ся еще гôршѣ вôдъ него дураки, котрѣ его слухають, то треба болѣти надъ ними.

Johnston, Pa. 10 юнія 1899

Выдѣлъ Бр. св. Арх. Мих.
Кондратъ Котанчикъ, председатель,
Мойсей Демчко, заступця председателя,
Андрей Дубецъ, секретарь,
Павло Котанчикъ, касієръ.

Еще одно слово въ справѣ проєктуваного товариства священниковъ.

—o—

Вже наспѣло до моихъ рукъ не мале число зголошень вôдъ Всч. ОО. духовныхъ въ справѣ нашого товариства, а въ усѣхъ тыхъ письмахъ высказана мысль о доконче потрѣбнôмъ нашôмъ злученю та желянє поскорити зъ уконституованємъ сего братства. Щобы одже въ порядку нашь проєктъ перевести и въ житє впровадити, маю честь всѣхъ интересованыхъ Всч. ОО. дух. увѣдомити, що дня 1. червня с. р. вечеромъ, въ домѣ Всч. О. Матяцка, душпастыря въ Cleveland, O., вôдбуло ся специяльне зôбранє тыхъ священниковъ, котрѣ по случаю конвенціи „Соединенія", яко делегаты въ упомянутôмъ мѣстѣ знаходились. На тôмъ то перпôмъ приготовляючôмъ засѣданю въ Cleveland, O. присутнѣ були священники: ОО. Т. Обушкевичь, А. Дзубай, Дамяновичь, Сатала, К. Лавришинъ, А. Каминьскій, Матяцко, Г. Мартякъ, Н. Молчани, Ил. Дзубай, Ив. Арданъ, Злоцкій, Галько, Воленьскій. По короткôмъ выясненю цѣли и прочихъ потребностей задля основаня братства свящ., одобрили проєктъ и рѣшили:

1) Выбрати комітетъ редакційный задля выготовленя начерка статутôвъ, въ складъ котрого то комітета увойшли: ОО. Т. Обушкевичь, А. Каминьскій, Гавр. Мартякъ и Иванъ Арданъ. Тому то комітетови препоручено зойти ся разомъ и по можливôй скорости приладити начеркъ статутôвъ, щобы потому на головнôмъ зôбраню улекшити нарады.

2) Мѣсце на першѣ гол. нашѣ зборы означено не Harrisburg а Philadelphi-ю и то на день 18. Юлія с. р., о чôмъ еще разъ буде въ нашихъ газетахъ увѣдомлено, а крôмъ того програма и прочѣ информаціи предложенѣ.

Згадаю наконець, що майже трета часть священниковъ не взяла до сихъ поръ въ тôмъ проєктѣ нѣякои участи, то-жь просивъ бымъ въ ихъ власнôмъ интересѣ зъ своими гадками поспѣшати.

За комітетъ
Өеоф. А. Обушкевичь.

Заявленє

Отсимъ повѣдомляю всѣхъ кому на тôмъ залежить, що о. Иванъ Заклинскій обнявъ руску парохію въ Plymouth, Pa. безъ моеи вѣдомости и згоды. Заявляю тоє публично не тому, щобы моя згода або вѣдомôсть були о. Заклинскому, або кому небудь другому до обнятія парохіи потрѣбною, (я-жь не епископъ, анѣ навѣть не викарій ґенеральный), але тому, щобы колись пôзнѣйше, чи то парохіяне зъ Plymouth, чи о. Заклинскій, чи мои товаришѣ, чи взагалѣ хто небудь, за те що стало ся, мене не винувативъ. Я зробивъ свое. Не зважаючи на втрату часу, здоровля и власнои кишенѣ, послуживъ людямъ въ Плимонтъ, якъ довго того було потреба — за решту не вôдповѣдаю. Наконець додамъ, що въ цѣлôй сѣй справѣ не мавъ я жадного приватного интересу на оцѣ, анѣ не робивъ того противъ о. Молчанього зъ Кінґстонъ, якъ се я ему впрочѣмъ мавъ случайнôсть пояснити, заступаючи его недавно въ его слабости.

ИВ. АРДАНЪ
рус. священникъ.

ПЛЕКАНЄ ЗДОРОВЛЯ.

Сегодня вмирати страшно, але пôзнѣйше колись, то не такъ.

Чи пиво здорово пити? Пиво має дуже мало живности. Пôвъ лѣтра пива содержить лише кôлька зернятъ ячменю и той ячмѣнь не приносить тѣлу нѣ найменшого хôсна. Для травленя не є оно помôчне, але противно шкôдливе. Вже мѣрне заживанє пива выстарчає, щобы жолудокъ значно попсувати. Тѣ, що много пива заживають, дôстають: битє и розширенє серця, недугу нирокъ, сухоты, жолудкового рака и иншѣ недуги. Сѣ доконанѣ рѣчи суть важною пересторогою для тыхъ, що много пива заживають. Тому, хто не въ силѣ его цѣлкомъ зречи ся, най его хоть мѣрно заживає.

Кому чути зъ рота не вôдъ зубôвъ але жолудка, най ѣсть на день 10 до 15 декôвъ цукру, тай то чуте зникне. Якъ доконано, то цукоръ має очищаючій вплывъ на содержанє жолудка.

Купелѣ и гербата зъ листя волоского орѣха дуже добрѣ на золотуху (скрофулы). Въ выварѣ зъ сего листя добре такожь намочувати до платокъ жовнѣвъ привязати.

Якъ кого зага пече, най пє гербату зъ зарки (центоріи). Ся гербата прогонить вѣтры и непотрѣбнѣ соки зъ жолудка. Окрôмъ того змѣцняє она жолудокъ, вплывае лѣчебно на печѣнки и нирки при малокровности и перепонѣ крови въ току.

Душевне пересиленє. Е то вѣдома рѣчь, що душевна праця бôльше чоловѣка утомлює, якъ тѣлесна. Коли на тѣлесну працю запроваджують 8 годинъ часу, то на душевну працю повинно ся найбôльше 6 годинъ призначити.

Хто не може спати, най возьме ручникъ и намочить его въ дуже студенôй водѣ и потôмъ привяже до замкненыхъ очей та въ той часъ засне.

Щобы волосє не выпадало. Додайте до воды, въ котрôй маєте мыти голову, трету часть французкои горѣвки або спіритусу зъ мыломъ, то шкôра на головѣ вôдъ того змôцнить ся и волосє не буде выпадувати.

Почôмъ пôзнати на що дитя хоре? Найбôльше дѣтей умирає въ цицковôмъ вѣку. Причина є та, що дитя не може сказати на що оно хоре а самому трудно розпôзнати недугу и тому трудно еи лѣчити.

Щобы недугу бодай по части можь розпôзнати, подаємо мы тутъ деякѣ ознаки недугъ одного практичного лѣкаря. Той лѣкарь каже: Здорове дитя держить

(Продовженє на другôй сторонѣ.)

Цѣкавѣ и пожиточнѣ вѣдомости про Америку и другѣ части свѣта.

Зôбравъ (на подставѣ творôвъ „Конкліна") Микола Пôдгорецкій

(Дальше.)

XII. Порôвнанє рôжныхъ мѣръ дороговыхъ въ кільометрахъ.

		кт.
1 ґеоґрафічна	миля	7.42
1 морска	„	1.85
1 бельґійска почтова	„	7.80
1 анґлійска (1760 yards)	„	1.61
1 французка почтова	„	3.90
1 италійска	„	1.85
1 нѣдерляндска	„	5.50
1 норвеґска	„	11.30
1 австрійска (4000 сяжн.)	„	7.59
1 шведска	„	10.69
1 швайцарска	„	4.81
1 турецка	„	1.61

XIII. Населенє землѣ пôсля частей свѣта.

Часть свѣта.	Займає англійскихъ миль квадр.	Мешканцѣвъ. Числомъ.	Мешканцѣвъ. На 1 милю кв.
Африка	11,514.000	127,000.000	11.00
Пôвн. Америка	6,446.000	89,250.000	13·8
Пол. Америка	6,837.000	36,420.000	5.3
Азія	14,710.000	850,000.000	57·7
Австралія	3,288.000	4,730.000	1·4
Европа	3,555.000	880,200.000	106·9
Краѣ полярни	4,888.800	300.000	0·7
Разомъ	51,238.800 англ. миль	1.487,900.000 мешканцѣвъ	29.0 мешк. пересѣчно на милю

XIV. Европейскѣ бесѣды и кôлько людей говорить ними:

По	Бесѣдовало людей. 1801 р.	Бесѣдовало людей. 1890 р.	Процентъ загальнцѣ. 1801 р.	Процентъ загальнцѣ. 1890.
Англійски	20,520.000;	111,100.100;	12·7;	27·7
Французк.	31,450.000;	51,200.000;	19·4;	12·7
Нѣмецки	30,320.000;	75,200.000;	18·7;	18·7
Италійски	15,070.000;	33,400.000;	9·3;	8·3
Ишпански	26,190.000;	42,800.000;	16.2;	10·7
Великорус.	30,770.000;	75,000.000;	19·0;	18·7
Португаль.	7,480.000;	13.000.000;	4·7;	3·2
Разомъ	161,800.000;	401,700.000;	100·0;	100·0

Нашою рôдною бесѣдою малорускою говорить надъ 25 лilіон. Русинôвъ, тôлько завдяки варварскому указови царскому въ Россіи, въ нашôй рôднôй мовѣ руско-украиньскôй не вôльно учити въ школахъ, тай хто приватно учить ся въ домахъ, того переслѣдує кнутъ россійскій... На Угорщинѣ зачинає ся поволи рухъ руско-національный, але мадяры придушують его (на жаль бôльша часть духовеньства угро-руского, змадяризована), и хиба лишь обрядъ ихъ ще тримає въ непевнôй звязи зъ народомъ, прим. оденъ руско(?)америк. священникъ зô стороны угорскои публично въ кортѣ заявивъ, що вôнъ є чистои крови „Мадяръ."

Въ Галичинѣ идея руско-національна розвиває ся якъ найкраще, такъ пôдъ взглядомъ літературнымъ, якъ політичнымъ и економічнымъ — и то помимо перешкодъ, інету, зô стороны польскои шляхты. Д-ръ Иванъ Франко, своєю літературною и публичною невтомною працею найбôльше причинивъ ся и причиняє ся до розбудженя правдивои идеѣ національнои поступовои такъ въ масахъ, якъ и межи интелігенціею.

Друга щира душа, се Михайло Грушевскій, професоръ універзитету у Львовѣ; вôнъ тоже своєю строго науковою и невтомною патріотичною дѣяльностію літературною, вливає живого духа въ молодѣжь и запаливъ велику часть интелігенціи старшои и молодежи до невсыпущои працѣ народнои; есть тамъ еще богато другихъ щирыхъ народолюбцѣвъ такъ молодыхъ якъ и старшихъ, котрѣ вспôльно працюють для добра Руси-Украины...

XV. Найбôльшѣ мѣста на свѣтѣ.

	мешканцѣвъ.		мешканцѣвъ.
Льондонъ	4,231.431;	Вруклинъ	806.340
Ню Йоркъ	3,350.000;	Бомбай	804.470
Парижь	2,447.957;	Ріо де Женейро(Браз)	800.000
Кантонъ	1,000.000;	Москва	798.740
Берлінъ	1,579.244;	Ґлясґовъ	618.470
Токіо (Япон.)	1,389.684;	Гамбурґъ	569.260
Вѣдень	1,364.548;	Буен. Айресъ	561.950
Філядельфія	1,142.653;	Ліверполь	517.950
Чікаґо	1,099.850;	Будапестъ	506.380
Петербургъ	1,003.310;	Манчестеръ	505.340
Пекинъ(Хины)	1,000.000;	Мельбурнъ	490.900
Царгородъ	873.560;	Варшава	490.420
Калькута	840.130;	Брукселя	476.810
Озака(Японія)	473.540;	Дрезно	276.520
Мадридъ	472.230;	Люкновъ	273.090
Неаполь	463.170;	Барцельона	272.480
St. Louis	451.770;	Единбурґъ	264.800
Мадрасъ	449.950;	Клівляндъ	261.353
Бостонъ	448.480;	Бельфастъ	255.950
Римъ	436.180;	Бордо	252.420
Балтиморе	434.440;	Сеулъ (Корея)	250.000
Бірмінґамъ	429.170;	Штокгольмъ	246.570
Амстердамъ	426.910;	Лісбона	240.340
Ліонъ	416.030;	Дублінъ	245.000
Марсилія	403.750;	Ню Орлеанъ	242.039
Сидней	383.390;	Пітсбургъ	238.617
Шанґай	380.000;	Антверпія	232.753
Каіро	368.110;	Вашинґтонъ	230.392
Леедсъ	367.510;	Туринъ	238.180
Монахіюмъ	349.020;	Бенаресъ	222.520
Бреславъ	335.190;	Букарестъ	221.810
Мексико	329.540;	Брістоль (Анг.)	221.670
Шефіельдъ	324.246;	Гонґъ-Чонґъ	221.440
Одесса	313.687;	Роттердамъ	216.680
Копенгаґа	312.390;	Монтреалъ	216.650
San Francisco	298.997;	Тегеранъ	210.000
Цінціннети	296.808;	Александрія	208.760
Медіолянъ	292.540;	Детроя	205.710
Липскъ	295.020;	Палермо	205.710
Кіото(Японія)	289.590;	Маґдебурґъ	202.230
Кольонія	281.680;	Сантіяґо(Куба)	200.000
Буфальо	278.796;	Смирна	200.000
Дамаскъ	200.000;	Гавана	198.010
Риґа	195.650;	Харкôвъ (Рос.)	188.470
Прага	186.110;	Неваркъ	181.930
Львôвъ	150.000.		

XVI. Публичнѣ довги на свѣтѣ дня 1. юнія 1890 р.

Всѣхъ довгôвъ публичныхъ на свѣтѣ:

1890 р.	1880 р.	Прибуло.
$28,648,392.681;	$28,530,288.890;	$118,103.791

На 1. голову 1890 р. $32·85; 1880 р. $37·27

Державнѣ довги чужихъ краѣвъ:

1890 р.	1880 р.	Прибуло.
$26,621,222.135;	$25,484,492.879;	$1,136,729.256

На 1. голову 1890 р. $32·88; 1880 р. $35·62

Довги Спол. Державъ:

1890 р.	1880 р.
$881,960.104;	$1,922,517.364

Зменшило ся о: $1,030,557.260; На 1. голову 1890 р. $14·24; 1880 р. $38.33

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зô стороны першои.)

майже завсе ручки до горы, такъ, що кôнчики пальчикôвъ знаходять ся въ высотѣ ухъ. Якъ захоруе дитя, то тогды спускае ручки увяло въ долину. Що дитя на коклюшь захорувало, то потôмъ пôзнати, що оно зъ затиснеными очима и широко отвореным ротомъ пищить. Якъ дитя зубки дôстае або мае яку иншу бôль въ ротѣ, то оно завсе ловить ручками коло рота. Якъ корчѣ мае, то затягае нôжки ажь пôдъ черевце а потôмъ кидае ними и при тôмъ пищить. Личко у него червонѣе и ажь пôтъ на нѣмъ показуе ся.

Дуже хоре дитя нпр. на запалене легкихъ або на черево, лежить тихонько и лише сумно жалôсно дивить ся.

Якъ е запалене легкихъ, то дитя лежить спокôйно на крижахъ. На запалене груднои оболонки лежить завсе на хоромъ боцѣ. На запалене черевнои оболонки лежить зъ затягнеными нôжками на крижахъ. На дифтерію хоре дитя не може дыхати и мускулы на грудяхъ натягненй а на личку видко у дитяти не высказаный страхъ. Якъ дитя дивить ся стовпомъ и поважно, то оно хоре на запалене оболонки мозковои, оно тисне голову на задъ и затискае при тôмъ губы. Якъ дитя мае кишкову недугу, то тѣло у него высыхае и оно дôстае видъ старковатый.

На бôль въ жолудку помагае тінктура зъ полину.

На бôль головы (міґрену) помагае, если болючу часть головы натре ся добрымъ спіритусомъ.

На коклюшь. Намочѣть два до три кавалочки цукру въ добрый виновый оцетъ и дайте дитяти, щобы ѣло то въ короткôмъ часѣ выздоровѣе.

На раны, що нехотять скоро гоѣти ся, накапаѣте соку зъ цитрины. Се повторяйте що дня по два разы и скоро загоять ся. Такожь добре трохи соку зъ цитрины примѣшати до воды и въ ту воду намочити чистый платокъ и прививати до раны.

„Добри Рады".

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ

Про еміграцію.

Думаю, що цѣкава рѣчь буде, не такъ може для насъ Канадійцѣвъ, якъ для нашихъ людей въ Сполуч. Державахъ та самыхъ Галичанъ и Буковинцѣвъ, довѣдатись про сегорôчну нашу еміґрацію. Отже не вôдъ рѣчи, думаю, буде, если де-що про тую-жь скажу, наколи всѣ данй менѣ пôдъ рукою. Рядъ канадійскій, не маючи понятя о нашихъ вôдносинахъ краевыхъ, бувъ зъ початку дуже прихильный тôй-же, однакъ теперь, наколи переконавъ ся, що нашихъ людей до Канады дуже легко дôстати, ставъ призадумоватись, що ему почати зъ масами Галичанъ и Буковинцѣвъ. Число емігрантôвъ нашихъ до кôнця 1898 р. выносило 12.000. Сего-же року до червня прибула спора порція, бо 5.000 нашого народа. Дальше доносять газеты, що число дôйде до 50.000, що, розумѣе ся, есть сильно пересаджене, однакъ въ кождôмъ разѣ до кôнця року належить ся сподѣвати другихъ 5.000.

Се называе ся масова еміграція, надъ котрою, якъ кажу, рядъ канадійскій ставъ призадумоватись, що ему почати. Треба знати, що рядъ тутейшій, абы придбати поселенцѣвъ, офѣруе кождому агентови приморскому за дорослу особу 5. дол., а малу 2 дол.

Тымъ способомъ агенты певно красный грôшь вхопили, перевозячи нашихъ людей въ Канаду. Теперь рядъ побачивши таку масову нашу еміграцію зъ днемъ 1-го червня с. р. знѣсъ такъ званй bonus-ы, будучи того переконаня, що еміграція зменшить ся. Я думаю, що тое цѣлковито не зменшить нашои еміграціи, бо хоть можна признати, що надморскй агенты позабиравши адресы вôдъ идучихъ до Канады, пустили много листôвъ заохочуючихъ до ѣзды, до ихъ знакомыхъ та кревныхъ, то все-жь таки тй кревнй та знакомй очѣкують листôвъ вôдъ нихъ самыхъ и ажь по прихильныхъ писаняхъ порôвнуючи зъ листами агентôвъ пускають ся въ дорогу. Може бути, що дехто пускае ся на письма агентôвъ, однакъ есьмь певный, що такихъ дуже мало. Отже значить, що рядъ канадійскій, зносячи bonus вôдъ Галичанъ та Буковинцѣвъ не въ силѣ зменшити еміграціи нашихъ людей.

Такъ що-жь може статись въ будучности? То одно, що въ скорѣ рядъ поставить дуже труднй услôвя для нашихъ людей, якъ примѣромъ може рядъ постановити, що лише письменну родину пускае ся, або зъ певною квотою грошей. Если до того прійде, а що прійде, годѣ сумнѣватись — то дорога буде замкнена до Канады. Щобы була дорога отворена для нашихъ людей, певно, що мы не маемо права сего жадати, бо наколи въ своей рôднôй земли не знаходимо опѣки, такъ годѣ сего надѣятись вôдъ чужого ряду.

Така велика сила народу стала рушатись зъ краю, що певно въ скорѣ може заселити великй просторы канадійскй, на що, розумѣе ся, рядъ рôвнодушно не буде дивитись. Може еще зо три лѣта рядъ буде прихильно дививъ ся на насъ, але наколи при выборахъ теперѣшный рядъ бы упавъ, тогды противна партія вôднесесь до насъ неприхильно.

Такъ и се благодать, що десь кутикъ для того бѣдного народу найшовъ ся, що хоть якась часточка такъ великого якъ рôвно нещасливого народу знайде лекше жите.

Сумно дуже, що нашй Галичаны дивлять ся на нужду свого народу, а не бачать, слухають а не чують стонôвъ голодныхъ своихъ братôвъ. Такъ щожь, сытый голодного не знае. Бавлять ся, політикують, Русь пôдносять, а братія зъ голоду пухне. Народъ плюнувши на интелігенцію, прорубавъ собѣ самъ дорогу и пустивъ ся въ Канаду сильною струею, а тутъ певно не загине, лише по пару лѣтахъ стане чоловѣкомъ.

Оденъ зъ видныхъ проводирôвъ нашихъ пише до мене письмо, що грѣхъ непростимый, що я покинувъ край. Бѣдняга не понимае, що говорить. Вôнъ сего не хоче знати, що черезъ мои руки 17.000 народу перейшло, котрому, яко сынъ того народу, вѣрно ему служу. Належало бы конче прозрѣти, а грѣхи могла бы интелігенція поправити. Еміграція намъ не пошкодила; поселенцѣ пôдносять ся, а найлучшій доказъ есть, що кождый кревного и знакомого стягае.

До нынѣ есть нашихъ 17.000, котрѣ майже всѣ суть на земли и кожда доросла особа бере 160 акрôвъ. Нынѣ уже нашъ чоловѣкъ не боить ся землѣ, якъ бувало, але бере якъ найбôльше, бо въ Галичинѣ всего навчивъ ся! Дуже мала часть осталась въ Вінніпеґу та троха по заробкахъ. Сегорôчнѣ всѣ выѣхали на землю тай всѣ, зъ вынятком послѣдной партіи, поселились. Помимо, що сего року велика сила прибувае народу, то мѣжъ ними стрѣчемь людей зъ бôльшимъ капіталомъ, якъ минувшихъ двохъ лѣтъ, то значить, що осѣлй пишуть, що конче треба до землѣ и гроша. Такъ оно есть нынѣ, а що буде на будуче, то якъ пожіемъ то и побачимъ.

К. Геникъ.

НОВИНКИ.

Немила пригода.

Зъ Wniter, Ct. доносять про немилу пригоду, яка лучилась зъ бувшимъ президентомъ Клівляндомъ. Ловивъ вôнъ рыбу на озерѣ, и не уважаючи, зайшовъ на приватну власность, де було остережене, що ловлене рыбъ и польоване заборонене. Коли Клівляндъ саме вытягавъ велику рыбу, надôйшовъ властитель фармы и ставъ его ганьбити послѣдными словами, приказуючи ему сейчасъ забрати ся. Клівляндъ втѣкъ, а переступаючи плôтъ, заломивъ его власнымъ тягаромъ. Коли опôсля сказали фармерови кого вôнъ прогнавъ, вôдповѣвъ, що се нѣчо не вадить, бо за другои президентуры Клівлянда старавъ ся вôнъ о посаду почтмайстра, але безъ успѣху, то-жь тѣшить ся, що саме теперь выровнавъ зъ нимъ рахунокъ.

Горячій день.

Дня 6. юнія панувала въ Ню Йорку така спека, якои не запамятали вôдъ 25 лѣтъ. Термометръ Фаренгайта показувавъ 97 степенѣвъ тепла въ тѣни. Богато людей померло на соняшный ударъ а немало похорѣло.

Неспокôй въ Франціи.

Голосна справа засуду Драйфуса въ Франціи вже на укôнченю. Судъ касацiйный орѣкъ, що военный судъ засудивъ Драйфуса на дожизненну вязницю на чортôвскихъ островахъ на пôдставѣ хибныхъ доказôвъ, то-жь треба бы сесю справу ще разъ перевести передъ судомъ. Коли про сей выровъ дôзнались антисеміты и роялісты (ті, що хотѣли бы мати у Франціи короля) постановили устроити против того выроку демонстрацію. Коли президентъ бувъ на перегонахъ, товпа народу зъ крикомъ „най жіе король" и „най жіе армія" хотѣла кинутись на него, але полиція перешкодила при чôмъ богато особъ арештувала. Мѣжъ демонстрантами було богато французкои аристократіи, а оденъ зъ нихъ графъ Христіянъ, що вженивъ ся зъ Гульдôвною, донькою ню йорского міліонера, ударивъ президента палицею по головѣ. Его заразъ арештовано а по привернено спокою выпущено. Американьскѣ часописи страшно озлоблени на американьскихъ міліонерôвъ, котрыхъ доньки вывозять міліоны за границю, вôддаючись за розличныхъ збанкрутованыхъ князѣвъ и графôвъ. Удають они великихъ пань, забуваючи на те, чимъ до недавна були та що ихъ вôтчина демократична република, котрою они помѣтують ся.

Славный французкій писатель Е. Золя, що то першій пôднѣсъ невинность Драйфуса, за що мавъ процесъ и мусѣвъ утѣкати зъ Франціи, вернувъ до Парижа.

Служницѣ страйкують.

Всѣ служницѣ въ приватныхъ домахъ въ Houghton, Cal. утворили юнію и застрайковали, жадаючи 20 процентъ пôдвысшеня заплаты. Декотрѣ газдинѣ згодились на пôдвысшене заплаты, але бôльшость сама працюе дома.

— Славный нѣмецкій композиторъ Ив. Страусъ умеръ у Вѣдни дня 4. червня с. р. въ 74 роцѣ житя. Славный вôнъ бувъ зъ того, що укладавъ прегарнй вальсѣ, то-жь прозвали его длятого королемъ вальсѣвъ.

— ВЪ СПРАВѢ галицкого митрополита Куиловского пише черновецка „Буковина": „Въ послѣдныхъ часахъ рознесли польскѣ часописи, що митрополитъ Куиловскій попавъ въ колѣзію зъ правительствомъ, а именно мавъ вôнъ заявити правительству, що до политики не буде мѣшати ся, и не буде репрезентувати правительственнои политики въ галицкôй Руси, якъ то робивъ пок. кардиналъ Сембратовичъ. Крôмъ того правительство зажадало вôдъ митрополита Куиловского, щобъ вôнъ и далѣ платив 12.000 зр. бувшому митрополитѣ Йосифови Сембратовичеви, що пробувае въ Римѣ, и щобы згодивъ ся на вôдступлене добръ Крилосъ зъ архіепархіи львôвскои до епархіи станиславôвскои. На то мавъ вôдповѣсти митр. Куиловскій, що коли правительство приневолило Йосифа Сембратовича уступити то най платить ему само пенсію, а коли отворило нову епархію, то най ее выпосажить своимъ коштомъ, а не коштомъ львôвскои епархіи. Такѣ поголоски потують, якъ сказано, польскѣ дневники. Отже въ тôй справѣ достаемо зъ Вѣдня, зъ достовѣрного жерела такі вѣсти: Въ тутешныхъ звычайно добре поинформованыхъ кругахъ духовныхъ удержуе ся поголоска, що епископъ Куиловскій пробуваючій на курація въ Ненадовѣ, довѣдавши ся про властиві причины „вôдкладаня" своеи преконізаціи, рѣшивъ ся, зректи ся не лишень митрополичои гôдности, але и станиславôвского епископства. Въ такôмъ разѣ митрополитомъ зôстане на певно О. Шептицкій, его помôчникомъ, а заразомъ ректоромъ семинаріи духовнои у Львовѣ еромонахъ О. Филясъ, а завѣдателемъ епархіи станиславôвскои еромонахъ с. Ломницкій.

— Въ Johnstown, въ Cambria Steel Co. була експлозія при чôмъ 3 людей зôстало на смерть пораненыхъ, а 3 сильно пораненыхъ. Зъ пораненыхъ може буде якій Русинъ, Словакъ або Полякъ. Имена ихъ поданй такъ: С. Шіцъ, Осифъ Соболь и John Ґармікъ.

XVII. Найскоршй поѣзды (трены).

Тренъ „Empire Express" на лініи Ню Йоркъ Central и Hudson River зробивь дня 11. мая 1893 року одну милю въ 32 секундахъ, то есть 112½ миль на годину. Но найскоршу ѣзду въ довшôй просторони вôдбувъ потягъ на лініи Ню Йоркъ Централъ дня 14. септембра 1891 р. а именно: просторонь зъ Ню Йорку до Буфало, т. е. 436⅓ миль въ 425 минутахъ, 14 секундахъ, а 3 разы стававъ, отже пересѣчно 61½ милѣ на годину. Въ юнію 1886 р. спеціяльный потягъ зъ Санъ Франциско до Джерзи Сити вôдбувъ ту довгу просторонь мѣжъ 2. океанами въ 3. дняхъ, 7 годинахъ, 39 минутахъ и 16 секундахъ.

XVIII. Кошта будовы желѣзниць въ Спол. Державахъ.

Кошта желѣзниць въ Спол. Державахъ выносили 9 біліонôвъ долярôвъ; 1 міліонъ робôтникôвъ мае заняте при желѣзницяхъ. Кошта одного т. зв. „Palace Wagon" выносять $15.000 до 17.000. Кошта будовы желѣзницѣ вôдъ кождои милѣ выносять пересѣчно $30.000. Одна льокомотива заробляе пересѣчно на день $100. Найдовша лінія колѣева есть т. зв. „Union Pacific", довгота 10.928 миль.

XIX. Продукція пива на светѣ.

(На пôдставѣ датъ статистичныхъ зъ 1896 р.)

Край (державы).	Число пивоварень.	Гектолѣтровъ
Нѣмеччина	21.503	60,562.599
Англія	8.278	26,289.506
Спол. Державы	2.108	42,046.221
Канада, Австралія, серед. и пол. Америка разомъ	1.900	21,258.494
Австро-Угорщина	1.725	20,340.322
Бельґія	2.977	9,857.260
Франція	2.568	8,988.273
Россія	1.127	4,633.126
Данія	319	1,867.487
Швайцарія	298	1,722.617
Швеція	531	1,486.270
Нѣдерляндія	451	1,417.225
Норвеґія	45	586.160
Румунія	32	336.260
Британска Индія	37	316.120
Люксембурґъ	13	132.188
Испанія	40	96.127
Италія	98	84.320
Греція	9	72.160
Болгарія	20	61.155
Сербія	10	51.766

На светѣ було въ 1896 р. 42.348 пивоварень, котрй выварили 232.206.788 гектолѣтрôвъ пива. Число фабрикантôвъ и складôвъ зъ горячими напитками, пôсля датъ урядовыхъ зъ 30. юнія 1896 р., було въ Спол. Державахъ 1355 дестилярень; 204.294 складôвъ зъ поед. напитками; 1866 броварникôвъ; 4648 великихъ складôвъ, а 12064 купцѣвъ солодовыхъ напоѣвъ.

XX. Продукція тютюну въ Спол. Державахъ.

(на пôдставѣ уряд. датъ зъ выставы рôльничои 1894.)

Стейты.	акрôвъ.	фунтôвъ.	вартости.
Арканзасъ	1,932	1,195.908	$131550
Коннектікутъ	6,713	10,176.908	1,628.305
Йлліноисъ	2,980	1,790.980	132.533
Индіяна	5,369	3,841.952	199,781
Кентоки	236.927	183,618.425	10,099.013
Мариляндъ	11,822	7,010.380	420.623
Масичушетсъ	1,322	3.449.655	344.966
Мізури	1,581	8,296.749	755.004
Ню Йоркъ	5,530	4,934.620	554.770
Нортъ Кароліна	63,510	42,043.620	3,783.926
Огайо	37,493	32,468.938	1,753.323
Пенсильвенія	21,341	26,228.089	2,360.528
Теннеси	39,300	26,724.000	2,405.160
Вірджінія	54,592	35,593.984	2,135.639
Вестъ Вірджінія	3,737	2,634.585	263.459
Вісконсінъ	18,066	14,669.592	792.158
Разомъ	523.103	406,678.385	$27,760.739

XXI. Вôддалене мѣста Вашинґтону вôдъ рôжныхъ мѣстъ въ розличныхъ краяхъ:

		миль.
Александрія, Египетъ	—	5.275
Амстердамъ, Голяндія	—	3.555
Атены, Греція	—	5.005
Берлінъ, Прусы	—	3.847
Берно, Швайцарія	—	3.730
Брукселя, Бельґія	—	3.515
Буеносъ Айросъ, Бразилія	—	3.513
Бременъ, Нѣмеччина	—	3.500
Царгородъ, Турція	—	4.880
Копенгаґа, Данія	—	3.895
Кантонъ, Хины	—	9.000
Каіро, Египетъ	—	5.840
Дублінъ. Ирляндія	—	3.076
Гібральтаръ, Ишпанія	—	3.150
Ґлясковъ, Шкоція	—	3.215
Гамбурґъ, Нѣмеччина	—	3.570
Гавана, Куба	—	1.139
Гонолюлю, Гаваѣ	—	4.513
Ерусалимъ, Палестина	—	5.495
Джемстовнъ, Св. Елена	—	7.150
Ліма, Перу	—	3.515
Лісбонъ, Портуґалія	—	3.190
Ліверполь, Англія	—	3.228
Льондонъ, Англія	—	3.315
Мѣсто Мексико	—	1.867
Монтреалъ, Канада	—	471
Мадридъ, Ишпанія	—	3.485
Москва, Россія	—	4.466
Маніля, Филип. островы	—	9.330
Мекка, Арабія	—	6.598
Морокко, Африка	—	3.305
Оттава, Канада	—	462
Парижь, Франція	—	3.483
Пекінъ, Хины	—	8.783
Ріо Жанейро, Бразилія	—	4.280
Римъ, Италія	—	4.365
Петербургъ, Россія	—	4.296
Штокгольмъ, Швеція	—	4.055
Сідней, Австралія	—	8.963
Венеція, Италія	—	3.835
Вѣдень, Австрія	—	4.115
Львôвъ, Галичина	—	4.280
Варшава, Россія	—	4.460
Еддо, Японія	—	7.630

(Дальше буде.)

Важне для охочихъ до женячки въ Канадѣ.

Щобъ нашй люде въ Канадѣ знали, якй права обовязують ихъ при заключованю супружества, подаемо вытягъ изъ дотычного права. Капитель 94, параграфъ 4 и 5 пересмотреныхъ статутôвъ для Манитобы дословно звучить:

„Параграфъ 4. Нѣякій проповѣдникъ, ани пасторъ не може вѣнчати двохъ людей, если они, тоти люде, не мають правно выставленого, авторизованого позволеня (license) зô стороны міністра рôльництва и іммиграціи, выданого въ формѣ урядовôй въ листѣ А. того розпорядженя, або, если двѣ особы памѣрюючі заключити супружество постарають ся о те, щобъ одна заповѣдь була оголошена, чи то въ церкви, чи въ каплици, чи въ домѣ зôбраня, де одна зъ дотычныхъ особъ звычайно слухає Богослуженя, або въ церкви, въ каплици, въ домѣ зôбрань вѣроисповѣдної громады, до котрои дотычный священникъ належить, котрый мае давати слюбъ, або въ тôй парохіи, въ котрôй одна зъ особъ намѣрюючихъ заключити супружество найменше 15 днѣвъ мешкає; оповѣдь повинна бути оголошена на початку, або при кôнци, або въ серединѣ Богослуженя.

Параграфъ 5. Увольнене вôдъ оповѣди може наступити за позволенемъ дотычныхъ свѣтскихъ властей.

Параграфъ 18. того самого роспорядженя звучить: За позволене до женячки платить ся $2.50, въ котромъ то сумы йде $1.00 для дотычного урядника, а $1.50 для ряду.“

Колькома словами сказавши, есть право таке: Або возьмешь позволене (license) и заплатишь $2.50, або постараешь ся, щобъ оповѣдь була выголошена, я якъ нема часу на оповѣдь, то возьмешь звôльнене вôдъ оповѣди, що значить то саме, що license и заплатишь $2.50. Хто не выповнить того, супружество передъ правомъ не важне.

Выстерѣгайте ся польского ксьондза Кулявого въ Канадѣ. Досыть той Польщи мали мы въ Галичинѣ.

Домашне выховане.

Брехливость декотрыхъ дѣтей мае причину въ злôмъ выхованю. Дѣти стають брехливй 1. черезъ власный злый прикладъ родичôвъ, если въ ихъ присутности говорить ся протакй рѣчи, про котрй они на певно знають, що то не є правда. 2. если ихъ почуче ся, щобы они въ прикрыхъ случаяхъ иначе говорили, якъ дѣйсно є; 3. если показує ся имъ прилѣпость, якъ они хитро другихъ обôрхують, або самй брехнею и ошукою зъ клопоту выпутали ся; 4. если родичѣ вѣрять дѣтямъ вось легко, черезъ що дѣти злоупотребляють довѣрчивость ихъ.

— Зъ Elmira, N. Y. пишуть намъ, що въ двохъ фабрикахъ, въ котрыхъ вже вôдъ давна не роблено, теперь знову зачнуть роботи и тамъ може знайти роботу до 600 людей. Также одна богата компанія поставила фабрику єдвабныхъ выробôвъ, въ котрôй будуть затрудняти до 900 людей, по бôльшôй части дѣвчатъ и хлопцѣвъ. Нашй рускй дѣвчата и хлопцѣ, що вже працювали по такихъ фабрикахъ, можуть тамъ легко достати роботу.

Въ клопотѣ.

Дня 12. мая ню-йоркскій губернаторъ Рузвельтъ пôдписавъ змѣну закона о робôтникахъ мѣскихъ и стейтовыхъ. Пôсля нового права, всѣ мѣйскй и стейтовй робôтники, рôвножъ и тй, котрыхъ понаймали контракторы, мають працювати 8 годинъ денно и одержувати що найменше $1.50 денной заплаты. Праця при публичныхъ роботахъ понадъ часъ зовсѣмъ заборонена, зъ выняткомъ надзвычайныхъ случаѣвъ, якъ огня, повени, або небезпеченьства упкодженя житя або власности. Се право стало обовязувати сейчасъ по пôдписаню его губернаторомъ и зъ той причины чимало контракторôвъ опинилось въ великôмъ клопотѣ, бо беручи роботу на контракть числили за годину працѣ по 15 центôвъ, а теперь мусѣли-бъ немало стратити. Декотрй контракторы зреклись навѣть кавцін, щобъ лишь не вести дальшихъ робôтъ пôсля теперѣшного права.

Зъ Канады.

Дня 30. мая ѣхало поважне число емігрантôвъ зъ Галичины до Едмонтонъ. Въ дорозѣ помѣжъ Отаскеванъ и Едмонтонъ зъѣхавъ потягъ зъ шинъ и потовкло ся троха людей, але не небезпечно.

Двохъ рускихъ хлопцѣвъ пôкрали въ сторѣ въ Виннипегъ деякй дрôбнй рѣчи. Арештованыхъ хлопчисковъ припроваджено до судія, а той зробивъ зъ ними коротку справу, казавъ хлопчискамъ всыпати по колька рѣзокъ и пустивъ ихъ на чотыри вѣтры.

Корабель „Lake Huron“ приѣхавъ дня 7. червня зъ Батумъ зъ 2.300 Духоборцями до Quebec. Духоборцѣвъ загнали на островъ Grosse Isle и тамъ будуть тримати ихъ два до три тыжднѣвъ, бо мѣжъ ними кинулась вôспа. Пятеро людей на мôрю померло.

Король Менеликъ намѣряе подорожовати.

Абисинській король Менеликъ намѣряе на слѣдуючій рôкъ пуститись въ подорожь по Европѣ и сперву заѣде до Парижа на выставу. Щобъ двохъ вазалѣвъ не спроневѣрились державѣ пôдчасъ его неприсутности, возьме ихъ также зъ собою.

Жиды въ Канадѣ.

Зъ Канады доносятъ намъ, що недалеко Lake Winnipegosis мае засноватись кольонія, на котрôй будуть управляти землю самй жидôвскй поселенцѣ. Щось тота вѣсть выдаесь намъ неимовѣрною, бо досвѣдчена то рѣчь, що жиды не конче мають охоту до такои важкои працѣ на фармахъ.

— Еміграція до Сполуч. Державъ майже подвоила ся. Вôдъ 1. юлія 1898 до 1899 прибуло туть 207.306 емігрантôвъ, а въ тôмъ самôмъ часѣ 1896—1897 року прибуло лишь 180.556. Найбогатшй емігранты суть Нѣмцѣ, котрй пересѣчно приносять зъ собою по $46; Швайцары по 42; галицкй Русины и Португальцѣ по 7.00 на голову. Еміграція росте зъ причинъ: 1) що въ Америцѣ чимъ разъ лучшій добробытъ тай черезъ выграну вôйну краѣ и торговля взбôльшила ся, а зъ другои стороны въ Европѣ, особливо въ Галичинѣ, чимъ разъ бôльша нужда и гнеть политичный дае ся въ знаки цѣлому населеню.

Противъ гандльова женщинами.

Дня 21., 22. и 23. с. м. вôдбуде ся въ Льондонѣ міжнародный конгресъ, що мае радити недъ способами борбы противъ гандлярôвъ женщинами до домôвъ розпусты. Въ тôмъ конгресѣ возьмуть участь делегаты всѣхъ краѣвъ; зъ кождого краю допущають по 20 делегатôвъ, а женщины можуть бути на тôмъ конгресѣ вразъ зъ мужчинами. По всѣхъ краяхъ мають позасновуватись комітеты, котрй вспôльно будуть переслѣдувати гандлярôвъ людскимъ мясомъ.

Вже появилась!

Вже вышла зъ ряду девята книжочка выданництва часописи „Свобода“ пôдъ заголов. „Про вôдступникôвъ вôдъ россійского православія и ихъ переслѣдованя“. Въ тôй книжочцѣ списано на 46 сторонахъ про різничй вѣры въ Россіи и ихъ переслѣдованя. За нею треба писати до редакціи „Свободы“, а коштує зъ пересылкою 12 центôвъ.

ПІКНІКЪ.

Дня 17. с. м., въ суботу, вôдбуде ся въ Мт. Кармель, Па. пікнікъ на дохôдъ мѣсцевои рускои церкви. — Цѣна тікету 25 центôвъ.

Посмертнй вѣсти.

Марія Жерелнкъ, жена Михайла Жереликъ, члена „Р. Н. Союза“ зъ Jessup, Pa., упокоила ся 22. мая б. р. осиротивши двоє дѣтей.

Параскевія, зъ Ґамбалѣвъ, жена Михаила Фецѣци, члена „Р. Н. С.“ зъ Shenandoah, Pa., упокоила ся 28. мая б. р.

Вѣчная имъ память!

СМѢШНЕ

НА ЕЛЕКТРИЧНÔМЪ ТРАМВАЮ.

— Я казавъ, щобы вы заду заходили, а вы пхаете ся зъ переду.

Мужикъ: — Вôдъ коли сѣ возы повыходили, то я теперь вже не знаю, де передъ, а де задъ.

— Кумо, а вы чого такъ засумували ся?

— Таже адѣть мого чоловѣка заперли до арешту на два мѣсяцѣ.

— Ей кумко, не журѣть ся, два мѣсяцѣ скоро збѣгнуть ся, а вôнъ буде вже завтра дома.

— Та ото то мое нещасте!

— Сусѣдо, чи чули вы що нового?

— Та що такого?

— Таже адѣть, нарôкъ мае ся свѣтъ западати.

— Та — про мене — най ся западае, бо мы вже тутъ не будемо, бо ѣдемо за два недѣлѣ до Канады.

— Пане докторъ, вы хотѣли мого чоловѣка вылѣчити вôдъ всѣхъ болѣвъ, а теперь вôнъ вже мертвый.

— Лѣкарь: — Ну, або-жь его теперь ще що болить?

УПЕРТЫЙ ЖЕБРАКЪ.

Панъ: Уличнымъ жебракамъ я нѣколи нѣчого не даю.

Жебракъ: То прошу панамене сказати, де панъ мешкають, а я пôйду до дому.

Священникъ: — Ей Семене, Семене, якъ ты можешь такъ впивати ся! Та-жь диви ся одна худобина, якъ пе, то знае коли перестати.

Семенъ: „Прошу панотця я якъ пю воду, то знаю также коли перестати.“

Жѣнка: „Видишь чоловѣче ты вже знову прийшовъ пяный! таже ты менѣ прецѣ приобѣцявъ, що бôльше якъ 6 шклянокъ не будешь пити.“

Чоловѣкъ: „Та я — жѣночко — хотѣвъ такъ зробити, але я забувъ кôлько я выпивъ чи 5 чи 6 шклянокъ и мусѣвъ-емъ наново зачинати пити.“

— Куме, я вамъ грошѣ вôддамъ, але сего мѣсяця не можу вамъ нѣчо дати.

— Табо вы то саме казали менѣ и того мѣсяця.

— Ну, або що я не додержавъ слова?

Заплатили за „Свободу“ въ маю с. р.

JOHNSTOWN, PA.	
Юрковичъ Ив.	$1.50
ELMIRA HEIGHTS, N. Y.	
Лепакъ И.	1.00
PECKVILLE, PA.	
Спинка Д.	2.00
SHAMOKIN, PA.	
Данъчакъ М.	2.00
Шаршонъ А.	1.00
EXCELSIOR, PA.	
Бучь М.	1.00
LAUREL, N. Y.	
Пастерникъ З.	1.00
READING, PA.	
О. Ив. Заклинській	2.00
LANSFORD, PA.	
Дроздякъ Гр.	2.00
ST. LOUIS, MO.	
Патрошъ А.	3.00
BLOOMFIELD, N. J.	
Ющакъ А.	1.00
ELIZABETHPORT, N. J.	
Гоцбалъ Гієр.	1.00
WIGTON, PA.	
Пирожка А.	1.00
SHENANDOAH, PA.	
О. К. Лаврншинъ	2.00

ГДЕ ЄСТЬ?

Я, Пазя Стащакъ, зъ Пстружного, повѣта горлицкого, въ Галичинѣ, пошукую свого мужа Гриця Стащака, котрый тому три роки выѣхавъ до Америки, а я не знаю, де вôнъ теперь находить ся. Я приѣхала до Ансоніи, Конн., то-жь, если-бъ хто про него дознавъ ся, най напише менѣ на адресу:

PAJZA STASZCZAK
4 Wallaces Row
Ansonia, Conn.

ПРОГУЛЬКА
(Excursion)

въ суботу, передъ Петрôвкою дня 24. юнія 1899 р. до Lake Ariel на дохôдъ рускои церкви въ Olyphant, Pa. по D. & H. желѣзници. На excursion-ѣ буде приґравати руска банда зъ Mayfield и руско-словенска музыка зъ Olyphant. Lake Ariel се дуже красне мѣсце: воздухъ свѣжій, вода здорова, велике озеро, лѣсъ. Будуть тамъ забавы всѣлякого рода, сѣльвы, танцѣ, перекуски свѣжй, овочѣ и т. д. Буде также чимъ захолодитись... Кождый Русинъ зъ Olyphant и околицѣ, що хоче бодай разъ въ рôкъ провѣтритися троха, побачитись зъ знакомыми и повеселитись, повиненъ пôйти на тôй excursion.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“!

Оголошене.

Дня 17. юнія вôдбудесь въ Yonkers, N. Y. великій пікнікъ. Початокъ о год. 1-ôй съ полудня. Мѣсцемъ пікнику є Sow Mill River Park.

На протонотара.

Осьтымъ оголошую себе яко кандидатъ на протонотара повѣта Northumberland. Єсьмъ зъ партіи демократичнои, а номінація на загальный урядъ мае вôдбутись въ юлію. Если буду выбраныиъ, буду заступати народъ честно.

M. B. Kramlich
SHAMOKIN, PA.

Такъ оно буває.

Если въ тебе що въ кишени
Тебе кождый шануе:
И братъ знайде ся, и сватъ трафить ся.
Ба, навѣть руки цѣлуе...

Коли-жь на тебе спаде недоля
И, сли кишеня пуста є,
Тогды вôдъ тебе кождый сторонить,
Наче-бъ то тебе но знає...

И братъ минае и сватъ не знає,
И сусѣдъ „щастя" не рече,
Цѣлый свѣтъ тодѣ стає ворожимъ
И тебе знати не хоче...

Слѣ ты ретельна, щира людина,
То тебе другѣ осудять;
А тѣ, що добре имъ зробивъ еси,
За тое тебе огудять.

За правду нынѣ мучать у тюрмахъ,
Хто любить правду — преступникъ є,
А ложь царюе весь у золотѣ,
Ѣсть смачнѣ стравы и вино пе...

Хвилеве покаяне.

Чорнѣйшѣ хмары темнои ночи
Вѣтеръ навѣявъ вôдъ пôвночи,
Громы мовь пчолы зъ уля вылѣтали,
Блыскавки огнемъ пекольнымъ писали
По хмарахъ и все, все стемнѣло
Та страшно кругомъ закипѣло.
У таку пору найскупѣйшѣй
Мягчає та стає щирѣйшѣй.
Злодѣй, паломникъ, душегубецъ, вбійця
Затыкають очи, — годѣ дивить ся,
Годѣ слухать, сумлѣне скучить,
Мовь змій грызе, а думка мучить.
Надбѣгнуть туй вѣтры, розвѣють
Хмары чорнѣ, пѣвнѣ заньмѣють,
Вырине сонце мовь зъ берлогу звѣръ
И знову красуєсь увесь божій твôръ...
Злодѣй верне на шляхъ плюгавый
И знову творить вчинокъ лукавый...

Въ надѣѣ.

Нѣ, не вѣрю, щобы людъ нашъ
Во вѣкъ въ кайданахъ ходивъ,
Щобы служивъ чужимъ богамъ,
У темнотѣ бродивъ.

Вѣрю свято, що се мусить
Колись ся змѣнити:
Людъ нашъ, рускій, пôднесе ся,
Стане легче жити.

Хотяй туманъ ще вносить ся
Горою надъ надъ нами;
Но не бавомъ зôйде сонце
Затемнене катами...

Дармо хмары крыють сонце,
Свѣтла не спинити!
Дармо враги снують сѣти,
Вже насъ не зловити!

Досыть крови вже напились
Недолюдки, каты,
Досыть уже нагулялись,
Пора намъ гуляти.

Господь Богъ нашъ терпеливый
Все те бачить, знає,
„Но хто терпенъ, той а спасенъ!"
Русь все престрадає.

Внегъ настануть борцѣ правды,
Свѣтла и науки,
И розкують закованѣ
Невольничѣ руки.

И покажуть шляхъ правдивый,
По котрôмъ ити намъ,
Вѣрю свято, що засвѣтить
Сонце и Русинамъ!...

На окраденôй станутъ храмы,
Школы выростати,
Но мы... певно вже въ могилѣ
Будемъ спочивати...

С. Сосенко.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.